

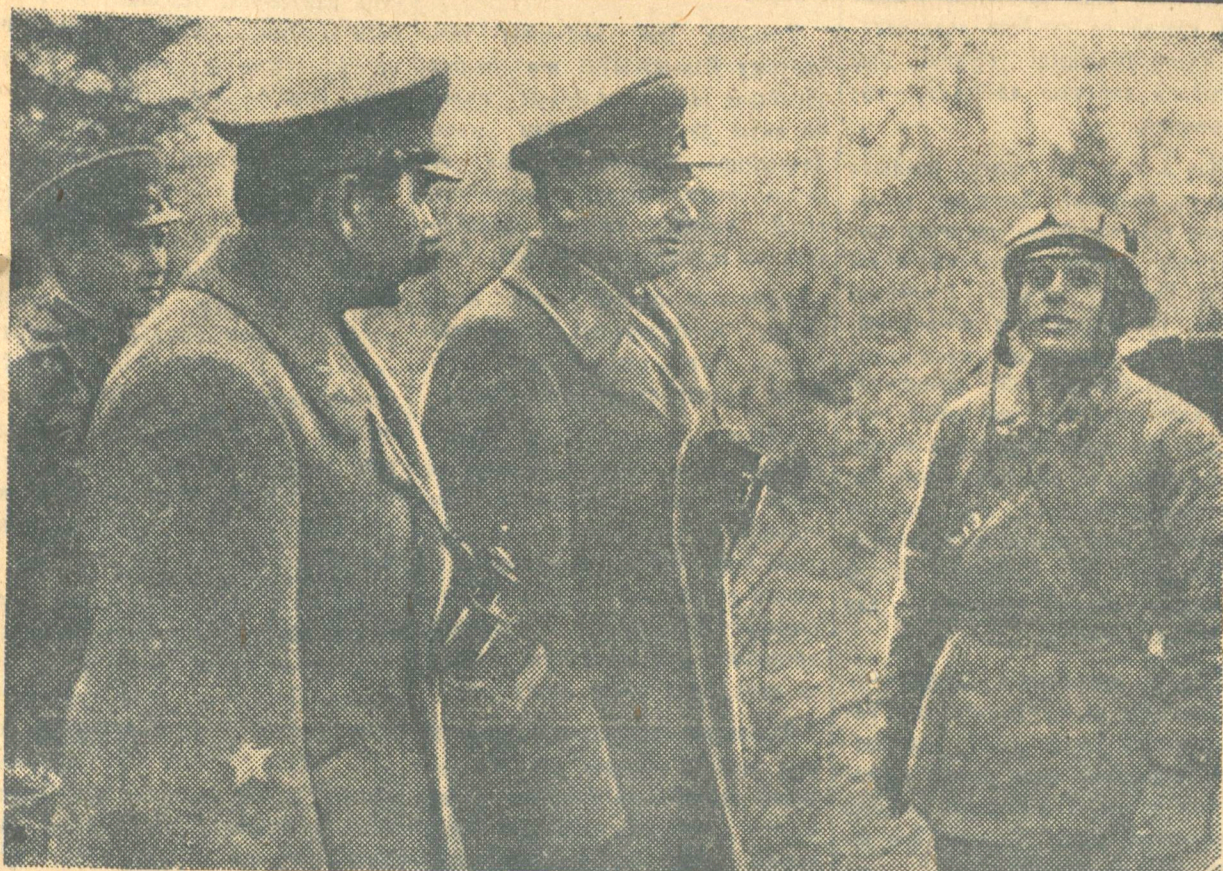
ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б) Б. ЦВК і СНК БССР

11 ВЕРАСНЯ 1936 Г., ПЯТНІЦА

№ 209 (5583)

„Мы стаім за мір і адстойваем справу міру.
Але мы не баімся пагроз і гатовы адказаць
ўдарам на ўдар падпальшчыкаў вайны!“ (Сталін).

МАНЕВРЫ ВОЙСК БЕЛАРУСКАЯ ВЯЕННАЯ АКТУІ.
Маршалы Савецкага Саюза таварышы ЕГОРЭВ і БУДЗЕННЫ выдую гутарку з танкістам М. Свай часці.
Фота Грыбкоўскага (БСФ).

У ІМЯ РАДЗІМЫ!

Мая радзіма! Гэта слова з гонарам і любоўю вымаўляе кожны працоўны намага неасяжлага вялікага Савецкага Саюза. Гэта слова стала ролікам і бліжэй толькі з дня Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, калі працоўныя знайшлі сабе сапраўдную радзіму. Сваёй крывёю, даною шматлікіх жыццяў аздаў наш народ сваю радзіму ад ворагаў.

У славу сваёй краіны, у імя сваёй абавязку перад радзімай наш народ твораць пуды. Кожны дзень краіна нараджае новых герояў і героіні.

«Партыя камуністаў» — пісаў таварыш Сталін у прывітанні да туркменскіх коннікаў, — можа паніжаць славу, бо імяна гэтых якіх культурнае яна сярод працоўных усіх нацыянальнасцей нашай неасяжнай радзімы».

Існаванне маты, настойлівасць у справе дасягнення мэты, цвёрдасць характару, якая ламае ўсе і ўсякія перашкоды — усе гэтыя большыя і меншыя якасці, якія культывуюцца нашай камуністычнай партыяй, стварылі ў нашай краіне вялікае племя герояў і героіні. Партыя штодзённа і штогадзінна выходзіць наперад, у характары народа.

У залёк тундры, на халоднай поўначы, гарачым поўдні, на зямлі, пад зямлёй, на вадзе, у глыбіні мораў, у паветры — усюды кіруюць творчай сацыялістычнай працай, мужныя будаўнікі сацыялізма паказваюць бяспрыкладныя ў гісторыі ўзоры смеласці, адвагі і героізму.

Політы нашых лётчыкаў, пагранічнікаў, падводнікаў, палярнікаў, якія твораць казку, увапілі ў святло імяў працоўных. Аб іх ствараюць легенды, пялюць песні. Гэтыя політы штодзень нараджаюць тысячы новых бліскучых чыноўцаў у нашым народзе ў інтэрэсах магутнасці, росквіту і абароны радзімы.

Вось ужо чверты дзень адбываюцца маневры войск Беларускай вайскай акругі. Чверты дзень камандзіры, падпарадкаваныя, байцы, рабочыя і калгаснікі, апраўжаны ў чырвонаармейскія шинелі, прыві-

раюць свае сілы, свае вайсковыя веды, сваю магутную тэхніку на плячах «баб». Народная армія сацыялізма дэманструе свае вялікія дасягненні ў аўладанні ўсёй сучаснай тэхнічай сучаснага бою.

Гераізм, мужнасць, адвага, бяспрыкладная храбрасць адбываюцца ў гэтыя дні кожную гадзіну на вачах усіх нас. Ні дождж, ні сьнег, ні асцяжыя непагоды не сьціняюць нашых пільных разведчыкаў у дасягненні заданай ім задачы. Няма перашкод для адважных танкістаў. Ні лес, ні вада, ні равы, ні канавы не могуць сьцініць імжненнага бегу танкаў.

У тым сацыялізм у кабінькі баявых самалётаў і са смеласцю ардаюць нашы горныя скалы — гераічны лётчыкі. Ніжэй, впер, холад, балота не могуць сьцініць баявыя пошты нашых слаўных кавалерыстаў, пехатнікаў, сувязістаў, сапёраў, вырабляючых свае складаныя баявыя задачы.

Цяжка перадаць велізарнае ўражанне і захапленне дзеяннямі чырвоных байцоў на маневрах. Можна заўважыць іхнімі кавалерыіскімі мас, як ураган ідуць у атаку, шалёна бегу ў бой танкаў. Нельга не захапляцца бліскучай работай нашай савецкай авіяцыі, якая за дзевяць кілометраў ад сваёй базы высаджае да зубоў узброены дэсант, які, спусціўшыся на парашуты, атакуе палі браска кіламетра ў бой.

Выдатная тэхніка, бліскучыя пошты камандзіраў і байцоў на маневрах, самадзейная работа маладых чырвонаармейцаў, якія яшчэ не бачылі сапраўднай вайны, гавораць аб выключным росце баявой паўроты, аб выключнай аданасці, аб гатовасці дакладна аўладзець вайскай абаронай, каб абараняць сваю радзіму ад ворага і нанесці яму сакрушальны ўдар. Бо наш народ, наша армія дыша паветрам, насычаным гераізмам. У жылах народу, у жылах нашай доблеснай Чырвонай Арміі цячэ мужная кроў, у сэрцах гарыць агонь нязвычайнай, непрымірнай масі і ўсякіх ворагаў.

Гэтыя якасці выхаваны ў нашым народзе, нашай арміі вялікім і любімым Сталіным, жалезным наркомам абароны Кліментам Ефрэмавічам Варашылавым.

Якім маяком у гісторыі нашай радзімы, у гісторыі нашай слаўнай Чырвонай Арміі свечыцца незабыўны гераічны эпизод валацкаўскіх баёў на Далёкім Усходзе, вялікіх бітваў пад Перакопам на поўдні, гераічнай абароны чырвонага Вярэна — Парыцына, слаўных баёў пад Ленінградам і Кранштатам. Гэтыя бліскучыя старонкі гісторыі нашай Чырвонай Арміі свята захоўвае наш народ, нашы маладыя байцы.

У гісторыі нашай радзімы якім маяком гарыць вялізарная работа вялікага Сталіна і яго саратніка Клімента Варашылава, якія гераічна кіравалі качатковым разгромам і вынішчэннем ворагаў з нашай савецкай зямлі.

Вялікая сіла дружбы і любівага роду да сваёй арміі, да арміі пераможнага сацыялізма зараз дэманструе перад усім светам. Беларускі народ усёй шлях маневруючых часцей кветкамі. Шматлікімі пірамідамі, сакавітымі, ажорнымі абыткамі і групамі сустракалі працоўныя сваё верных сьноў. Маневры запалілі ў сэрцах працоўных новае магутнае полымі энтузіязма. Шырацца рады энтузіястаў абароны на фабрыках, заводах, у калгасах і саўгасах. Ярка гарыць агонь любіва да сваёй прыгожай, цудоўнай радзімы, да сваёй арміі, да свайго любімага правадыра таварыша Сталіна, да свайго таленавітага правадыра, кіраўніка ўзброеных сіл сацыялізма — маршала Савецкага Саюза Клімента Ефрэмавіча Варашылава.

І ніяка сіла ў свеце не пахісне нашу магутнасць! Ніяка сіла не сьціняць жалезны пошты арміі, якая ў любую мінуту гатова выкапаць свяшчэнны абавязак кожнага грамадзяніна СССР — абарону бацькаўшчыны.

У імя радзімы, у імя нашай вялікай Краіны сацыялізма Чырвонай Арміі гатова выкапаць любую складаную задачу.

ДВАНАЦЦАЦЬ ПЕСЕНЬ

пра нашу непераможную Чырвоную Армію, пра яе тварца і натхніцеля вялікага Сталіна, пра яе палкаводца Клімента Варашылава, пра гераічныя паходы і бітвы, пра мужнасць сыноў Беларускай зямлі, пра надзейную варту савецкіх граніц, пра еднасць народу і арміі, пра нашых шчаслівых і смелых дзяцей, пра нашу сталінскую радасную моладзь, — напісалі Янка Купала, Якуб Колас, Андрэй Александровіч, Пятрусь Броўка, Пятро Глебка, — прысвячаюцца слаўнай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і яе правадыру — першаму маршалу Краіны Соцыялізма

КЛІМЕНТУ ЕФРЭМАВІЧУ ВАРАШЫЛАВУ

На плошчы! На вуліцы! Радасным строем!
Рассыпцеся, кветкі, жалезом праміністым!
Вітайце байцоў і любімых герояў —
Адважных пілотаў і смелых танкістаў!

У небе высокім плывуць самалёты,
Па бруку грукочуць пажыкі марціры,
Шарэнта ў шарэнгу праходзіць пяхота,
Наперадзе горда ідуць камандзіры.
Вы чунце, копіцца ўзрушаным валам
Шырокае раха ад песень і крокаў...
Наперад, аркестры! На пляц, запявалі!
Хай марш узаўсёгда высока, высока.

I.

Мы помнім змаганне, паходныя маршы,
Мы помнім, як вышаў са зброй парод
Жыццё бараніць рэвалюцыі нашай —
На поўнач, на поўдзень, на захад, на ўсход.

Мы ішлі пераможна пад пясці куляў,
Мы ішлі бандытаў з савецкай зямлі,
Разбіты былі вораг — мы вольна ўдыхалі,
Нам Ленін і Сталін магутнасць даі.

Радзіма, ты ў росквіце сацыялізма!
Хай палам кішчэ фашыстоўскага кроў:
За нашай-граніцы сфераў будзе трызны,
Смяротны брэд пад зямлёй пануе.

Мы помнім змаганне, мінулыя маршы,
Мы помнім суровыя дні непагоды...
А вораг зачэпіў — адорам бясстрашным
Аткажа бясстрашны савецкі народ.

II.

Яшчэ не заціхлі над плошчаю маршы, —
Пранеслася песня, паходная грому,
Як вырас з луганскага слёсара маршал,
Як стаў ён любімым жалезным наркомам.

Быў сёйсар луганскі,
А стаў ён казаў,
І песні-ваенныя,
Пра волю спяваў.

І слухалі песню
Заволы і бор,
Імчаў не ведаў,
Адносіў віхор.

Іскрыліся ў горне
Агніста вуглі,
А іскры халёна
Ляцелі не магі.

Быў молат магутна,
Як гора, як твёў,
Кавала азіяла,
І молат авіеў.

І кузля звяла,
І слухала даль...
І выкаваў волю,
Як іскры, як сталь.

III.

Шчаслівыя людзі! Спявае краіна,
Грымюць урачыстасць ад краю да краю,
Адно аб мінулым пажыкі ўспаміны,
Часам, на момант душу засмучаюць:

Жудка етне на сарцы,
Калі ўспомніш сягоння,
Як пары-самалёзны
Людзей гналі на бойню;

Як Вільгельма салдаты
І панят легіёны
Руйнавалі нам хаты,
Спусташалі загоны.

Заглушаў пясціст куляў
Салавейкаву славу,
Буквала азіяла,
Не к лабру кукавала.

Пакілаў гняло бусел,
Свае пожны і сосны,
Налінуў, не вярнуўся
У тым чорным вёсны.

Беларусь пал пшані,
Пад жанітарам і парам
Палівала слязамі
І крывёю папары.

IV.

Але не згінаўся народ наш ніколі,
На царскую аргаў ўзімаўся паходам,
І вобразы паўных герояў за волю
Заўсёды у сэрцах і думках народу:

Беланольскія уланы
Лютымі былі, —
Цёмнай ноччу партызанаў
На расстрэл вялі.

Ён ішоў пад бізунамі,
Баявы атрад,
Закаваны кайданамі
Па чатыры ў рах.

Перамучаныя ногі
Па пяску брылі.
Наз апошняй дарогай
Хмары слёз плылі.

На світанні, рана-рана
Біў смяротны час.
Золак бліснуў партызанам,
Мы астатні раз.

І калі не стала смелых,
Аж заплакаў бор,
З неба сінгла азіяла
Многа ясных зор.

V.

Спакой жам і слава! Сабіраюцца песняй
Стым мы сцягоны пры вапай магіе,
Прыносім вам нашы найлепшыя песні
Аб тым, як вы будзеце шляху трамлі:

Пройдзем мы слядамі боск,
Барцаў бою шлях багаты,
Прыгадаем пра былое,
Пра вядомы год дваццаты.

У той год вялікі Ленін
На паню ішоў крывавым,
З курных хат і сутаўняў
Сталін вёў дарогай славы.

Гулка ў лесе пелі хваі,
Балыхаўся дуб выжысты,
Як вялі пас грамадню
Камандзіры-камуністы.

Мы на сінх, на азёрах
Мілі рашчаныя ногі,
Як ішлі палімі, борах,
Мы, узятыя трыгогаі.

Як ішлі ў адной каторге,
Каб разбіць няшчадна гада...
Банды з сінх былі на фронце,
Дзед падвозіў ім снарады.

І ніхто не быў там лішнім,
Як ішлі байцы героі:
Маткі млі нам бялізну,
І халілі за сахою.

Помніць лоўгі шлях варшаўскі,
Помніць Нёман і Бароза,
Як ляцелі апычкі панскі,
Пакізаючы абыты.

VI.

На нашы палеткі, у нашы прысаты
Праклятае павства ніколі не прыдзе,
Ніякім у бітвах халілі брыгады,
Пад слаўнай камандаю Орджанікідзе:

Пад Барысавам палонным,
За Барозаў райой
Войска Арміі Чырвонай
Сабірала сілы ў бой.

«Ледзь над лесам сонца ўзыйдзе, —
Фронт прарываў, нанёсшы ўдар»,
Так рашаў Орджанікідзе —
Палкаводзец-камісар.

Ноч расой паіла кветкі,
Над райой туман стаў,
Рашаў пятае разведкі
У гату ноч Серго прымаў.

Як дзюр, дубы-сталецкі
Засалалі грамаду,
І сказаў Серго: «У разведку
Сам, таварышы, пайду».

І таемна, ўнепрыкметку,
Пераз брод і тавы балот,
Вёў Серго атрад разведкі
Тылам ворага ў абыд.

Шлях расчысціў куляй меткай,
Вёў атрад у стоме сіл:
Дваццаць вёрст прайшоў разведкай,
Дваццаць вёрст зайшоў у тыл.

На дзюр за трэцім — следам
І чадверты ўзяты пан.
Ах паню Серго разведкаў
Пра апошні польскі пан.

З думай дум сваіх, з развагай
Ён сваўшчыся ляжаў,
Беларускіх смачных ачах
Першы раз пакаштаваў.

Дзень мінуў. Паўзучы сапёры,
На валу клалі мсты,
Будзе бой! І панат зоры
Гасяць бялос свой залаты.

Знаў Серго сакрэт пяхарам:
Полк байцоў адвёў тайком
І, прарываўшы фронт уларам,
Захілаў ліхі агнём.

І ў атаку — на палікаў.
На агонь — шытамі ў доб!
Сталі брані, вяралі
Беларускі Перакоп.

VII.

Вітайце і песня адважных герояў!
Прайшлі лны бур, прайшлі наваліны,
Смылі іх магутныя сталінскімі строем
Вартуюць савецкіх рэспублік граніцы:

Ішоў дзюрны, пільным вокам
Глядзеў праз зараскі ў прасвет,
І раптам у снягах глыбокіх
Заўважыў нейчы свежы след.

Віхаль, нядаўна на світанні
Граніцу вораг перайшоў,
Іго слядоў неазагатаўных
Яшчэ і ведаў не змёў.

Да баявых прыгодуў звачыч,
Вез мержаваннаў і разваг
Шыбель скілае пагранічнік,
Бажыць з вінтоўкай на слядах

Абіўся твар гарачым потам,
Усю луху калопіць дрок,
Цяжэць ногі. Скіннуў боты
І ўжо імчыцца басагоп.

Калочы снег у ногі коле...
Дарма! Ностаў апошні час:
Ужо відаць па лесам поце,
А там — дарога і калас.

Ужо калгаснікі і жэні
Ватучь гурбой паперарэз,
Але і вораг іх прыжмешу
І зноў, як воўк, пабег у лес.

Няхай! не ўдаспа план злачынны:
Сабраўшы сілы, вартавы
Прабег яшчэ адну хвіліну
І ўзлаў ён ворага жыцым.

Вам не прасунуць бруднай лапы
Брыгады свой спраўляць палас:
Мы ём без промаху Гестапо,
Калі мы ём, бандыты, вале!

Граніцы нашы ў сталь адыты,
Заўсёды меткі наш прыпал!
Хто мнечца неспі смерць Советам,
Таму азім прысуд — расстрэл!

VIII.

Таварышы, нашай зямлі абаронцы,
Вы сталі заслонай на нашых граніцах,
На сав пазіраюць і зоры і сонца
І песні пяюць вам ласы і крывіцы.

Упрыгожым нашы хаты
І вялі саўм на браме,
Ды накрывем, як у святя,
Стол калгаснымі дарами:

МАНЕУРЫ ВОЙСК БВА

Зводка „баявых“ дзеянняў за 9 верасня

РАІН МАНЕВРАЎ. 9 верасня (БЕЛТА). Дзень 9 верасня быў запалены выключна цікавымі „баявымі“ эпизодамі.

«Чырвоныя» часці каманды тав. Конева сцелна занялі ўмацаваныя пазіцыі на захадным берагу балоністай рэчкі Волмы.

Ноччу і на світанні «сінія» праводзілі энергічную атаку ў раёне Пятровічы — Смілавічы Сяражыя і вёскі Волма, прабуваючы пераправіцца праз рэчку Волму і захапіць перадавыя пазіцыі «чырвоных». У раёне ўсё гэтых пунктаў разгравіліся «квоверспаліты баі» з узаемна артылерыйскі, танкаў і авіяцыі. На правым флангу «чырвоных» коннічы пал агучылі камандаваннем камандзіра тав. Сяражыя ўдалося, не гасячы на энергічную атаку «сініх», утрымаць за сабой тат дэ-по-ва-да

вёскі Убель — Малая Смілавічы. На раёнам «чырвоных» паз прыкрытыя анішчальнікаў усё дзень праводзілі разведку разведчыкі самалёты «сініх», фатаграфавалі пазіцыі абараняючыхся.

Народны камісар абароны СССР маршал Савецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаў вярхом у суправаджэнні камандзіра тав. Конева азнаёміўся на мясцовасці з прынятым рашэннем камандзіра дывізіі «чырвоных» тав. Варашылаў у дэталіх правярэў арганізацыю агню абароны, размеркаванне яе сіл, а таксама веданне задач і абавязкаў у абароне байцоў і камандзіраў. Асабліва падрабязна азнаёміўся тав. Варашылаў з узвешанымі абарончымі пабудовамі процітанкавай абароны і процітанкавамі перашкодамі на ўчастках 109 і 110 стралковых палкоў,

удзяляючы вялікую ўвагу хогу суцэты перадавыя часці і рэзультатам розных «бою» на пярэднім краі абароны. На прыняты дзень тав. Варашылаў наведаў каморыга тав. Палунава і камандзіра тав. Шахназарова, дзе выслушаў даклады аб плане надыходзячых дзеянняў і прынятых рашэннях.

Ва ўсёх калгасах, размешчаных у раёне маневраў, прыўзняты, святочны настрой. Дамы і вуліцы ўпрыгожаны. Партрэты таварышоў, Сталіна, Молатава, Варашылава, Кагановіча, Орджанікідзе і маршалаў Савецкага Саюза ўпрыгожаны кветкамі і сцягамі. Праяжджаўшага тав. Варашылава ўсюды сустракалі калгаснікі, калгасніцы і дзеці, з захапленнем вітаўшы наркома.

Войскі з неаслабай энергіяй прадаўжаюць сваю «баявую» работу на маневрах.

ДВАНАЦЦАЦЬ ПЕСЕНЬ

(Працяг. Пачатак на 1 стар.)

Хлебам, мёлам, сывам, мёлам...
Хопі і проста, але шчыра,
Запрашаем вас каласам.
Вас, байцы і камандзіры.

Вы — апора наша сіла,
Наша радасць, наша слава,
Нам бясседа в амі міла,
З вамі бавіць час цікава.

Чым багаты — тым і рады,
Свай ўоб: пітво, вакусы,
Ось пладоны в свайго саду,
Віны в агад беларускіх.

У бясседа, у прыязнай
Прыгадаем дашы былі,
Як у час ліх, алкавыны
Мы на ворага хадзілі.

Шчыльна заліта калонай,
Сэрпам Сталіна сарготай,
Сілу Арміі Чыронай
Паказалі ўсім у свету.

Хто-ж пакінепа — песня спета:
Госць паваны будзе біты!
Няхай вораг помніць гэта,
Вораг тайны і адкрыты.

IX.

Дзецца гаворка ў бясседа каласнай, —
Здарэнні, падзеі, прыгоды, ўспаміны...
Шчаслівая-ж маці в уменшам аснай
Гаворыць пра люблага, слаўнага сына:

Снаць малаго палажыла,
Неспалоўны сын не сніць:
«Рэкажы, як Варашылаў
Бёў рабочых панства біць?»

Заспявала калыханку,
Як абраўся раз у рад
За ракою, за Луганкай,
Варашылаўскі атрад.

Выпіралі ўпотаі сёбам
Непаслушныя жанкі,
Камандзір — луганскі салдар
Аглядаў браневікі.

Добра помніць Дубавізка,
Як пакінуўшы майлаз,
Упалкі немцы ў каласках
Ад луганскіх партызан;

Як клязномна калонай,
Пад прапавыны свет і знон,
Варашылаў і Булавіны
Вядлі войска пераз Дон.

Беларускія заганы,
Не забудуцца й яны,
Як ад шабел Першай Коннай
Беглі польскія паны.

Слава нашата паркома
Прагрымела з краю ў край...
Будзь-жа й ты, сыноч, свядомы,
Нам на радасць падрастай.

Будзь адважным мужным сынам,
Падрастай на ўпеку ўсім,
Беражы сваю краіну,
Як луганскі салдар Клім.

X.

Частушча гасці, паяць і гамонаць,
Даручаць пітво і закускі аднавоць,
Іграюць шымады, іграе гармонік,
А клопочы в лётчыка ласкава прасіць:

Мой мілы таварыш, мой лётчык,
Хачу я з табой пагалазень,
Як месці на небе вачуе,
Як блукае ў лесе мядзведзь;

Як сенашча пачкаю зоры,
А днём не відаль іх чаму,
Як рэкі ў калекіі моры,
Уварту пакінуць і ўсім.

Мне ўжо надасучыла лома,
У дзіцячы калі ажно сад,
А так паглядзеў-бы, ваялома,
На іныя пародак і лад.

Вось гэтак у добрым халароў
Мы будзем ляпець і лапець,
Вазьмі-ж мяне, лётчык, з сабою,
Не забуду ты клопату мець!

На моры віруць хоп раз вокам,
Як хадзяць па іх караблі,
Ляпець дэльфа, выскока,
Ды так пакінулі ў Крэмі.

І там, а-пал небеснае далі,
Гукнуць назямалі і людзямі:
— Дзець лобны, таварыш наш Сталін,
Паклон з самалёта прымі!

XI.

Даручаць в байнамі пусціліся ў скокі
(Віхор гімнаспірак і пофатчак сініх),
На прымабэ зенітчык, чарыяны, высокі,
Гаворыць з запалам прыгожай дзяўчыне:

Ды скажу табе я, мілай,
Выў дзяцек, ты вясцюзевы:
Сам таварыш Варашылаў
Прынімаў парад ваяны.

Нявысокі сабе ростам,
Не высокі і не нізкі,
А такі вясёлы, просты,
А такі прыветны, блікі!

А свой погляд, свой ойначы,
Калі кіне, бы зарыца —
Сэрца з радасцю заскача,
Кроў адвагай забуршча.

Адным словам, свой брат родны,
Так і хочаш маз Каця,
Быць яго дастойным, годным,
За яго жыццё аддаць.

Конь пад ім, прост, вяртніра!
А як скача, як гардуе!
Як вачыма лічыць зоры,
Як вухамі вайну чуе.

Вайну чуе, брощ не хмура,
Толькі бліскіньца пакінуць,
Бо ваяло на ім, што бура,
З вярхом пойдзе ў перагонкі.

У міжбур'е з ім жыць міла,
Дзёга-ж буззе і ў пахолзе
Во, які наш Варашылаў!
Во, які наш паказаводца!

XII.

За маршалам нашым за нашым парком
Мы пойдзем з ланцюзам сілай заўсёды,
Вы чуеце — гукі, раскіданыя гоман,
Вы чуеце — крокачы юнацкія гома?

На кліч ролнай партыі пёрда,
З узымам
Ідзе маласць нашай годдай
Радзімы.

Ідзе маласць нашай шыры
З'яднацца
У грозную армію міру
І працы.

Ім спежкам спелюцца кветкі
Вяснянкі,
Вітань іх выходзяць таласці
І танкі.

І строй самалётаў вышоты
Займае,
І сонца, як ліхт кулямёта,
Усплывае.

Іх шільныя вочы — лазоры
Граніцы,
Ім адрадна пемель, як вораг,
Сварыцца.

І пройдзе іх слава заўсёды
Пад светам,
Жывіне спакойна, народы
Свету!

XIII.

Памынем-жа чаркі сям'ёю народаў
За армію нашу, за грозную сілу,
За маршала нашых геройскіх паходаў —
Хай доўгія гола жыць Варашылаў!

Памынем-жа чаркі за партыю нашу,
Што нас прывяла да здыбткаў ваяныных,
За мудры ЦК, баяны і бясстрашны,
Хай славіцца Ленінскі штаб большавіма!

Памынем-жа самыя поўныя чаркі
За вобраз, раскіданы нам светлым далі,
За слаўнае імя, за гений наш аркі,
Хай славіцца Сталін!

— Няхай жыць СТАЛІН!

Трэці дзень манеўраў БВА

РАЕН МАНЕВРАў. 10 верасня.
(Аб нашым спец. маршалам).
У выніку другога дня манеўраў
«чырвоныя» вымушаны былі па-
дзяцца перамажачым сіла «сініх»
акустичны калей і заняць абарону на
ўмапанай зоне, зробленай з вая-
кай увагай на сур'ёзна прадумава-
ну плану сапёрнымі часямі пры
актыўнай дапамозе мясцовага на-
сельніцтва.

Ноч з 9 на 10 верасня прайшла
аласна спакойна. Дзе-ні-дзе за-
валіся гарачыя бойкі, трашчалі вы-
тоўчаныя стралы, стрэкалі ку-
лямі Развешкі «сініх» і «чыр-
воныя» прыкрываліся пачынай пем-
раю піка размазвалі мясцовасць
выведвалі размыччоне прапінка,
яго колькасць, сізу, роз войск вы-
ведвалі яго слаба абароненыя месцы.
Часам пачыналі размазкі адыго бо-
ку наштуркоўвалася на размазку
аргута і талы завязвалася ўварты
бойка пачыналі. Сакрэты і лазоры
пачыналі вачыма адважыцца для
іх ваялоўчых участы.

Спешна праводзілі падрыхтоў-
чы работы на наступнага бою. Ра-
мантаваліся масты, карогі, рыхтава-
ліся пераправы праз пажыра пра-
дзімныя месцы. Усё гэта рабілася пры
абсалютнай цішы. Ні адзін бое ні-
чым сабе не выдаваў.

Штабы ў гэты час жылі сваім
напружанным жыццём. Тут камандзі-
ры знаёміліся з агульным става-
нішчам на «фронце», атрымлівалі
бавяны заданні. Штормінула аўда-
ліся сувязісты з дапасеннямі з роз-
ных участкаў, адпраўляліся туды з
задачамі штаба.

Яшчэ да світання «сінія» па-
чалі артылерыйскую падрыхтоўку
прадставага наступлення. Сінія ім
прадстаіны выканаць назначыць ат-
назную задачу — выбіць «чырво-
ныя» з умацаванай зоны, апракнупі
прапінка, змаць яго ў імілівым
бою, не даць яму выйсці арганіза-
вава з бою. Таму так часта гру-
павалі гарматы, бліскучы з укрыва-
няў потвеныя язькі гарматных за-
паў, завязвалася выключна жорсткі
бой.

Вось, выскачыўшы з укрыва-
няў, пачыналі грозныя лавінай
танкі — сотні машыны, адрываючы
вогнявы рукой камандаванія. Гуд
матору, лязг гусені загулае ча-
сам і гарматныя залпы і кулямёт-

ную траскацію. Яны грозны ў сваім
імілівым разгоце, яны грозны сваім
сімяротным гарматным і кулямётным
агнём. Пачыналі машыны разарвалі
ўжо кратавыя загаралжэні, яны
ўрываюцца ў палацу аюнаў «чыр-
воныя».

Упералзе ідзе велізарны таяк
«маршал Варашылаў», яго акіпаж
апраўдае сваю ганаровую назву
Ян вядзе на халу магутны агонь.
Ачуваецца, што лязг, якія кі-
руюць гэтымі танкамі: аўдадзі та-
пай марша, умяюць манеўра-
ваць на прапавянай хуткасці.

Азім з іх аакрыў сваім пелам
гібэлы бетаніраваных кулямётных
аграпак, даўшы гэтым самым магі-
мась пяхоне прасоўвалі ўперал-

«Фронт» прарвал. Танкі адрывлі
ларогі пяхоне. Яна, маскіруючыся,
вядзе хуткае наступленне. Пачы-
наюць гарматныя і кулямётныя
агні баіцы перагінюцца з
аднаго рубяжу на другі, іхаліны
выскачыўшыя натуральныя
прыкрыція для маскіроўкі, там ляз-
іх яны, лязг хутка акапаюцца.

Велізарнае прымяненне імітацый-
ных сродкаў стварае поўнае ўра-
жанне сапраўднага бою. Высока па-
дзяліўшы выбухаюць пакеткі, пакры-
ваючы неба белымі, чырвонымі,
жоўта-зялёнымі і чорнымі дымамі.

Малейшая затрымка ў прасоў-
валі пяхоты, і туды магутны па-
токам насюнна танкеткі — малень-
кія, навалыччай рухавыя машыны.
Яны дамагваюцца пяхоне выгнаць
прапінка з занятага ім рубяжу,
апракнупі яго і прымушаюць
паспешна адступіцца.

«Чырвоныя» спешна перакі-
ваюць на прарваў участак сьвежыя
палаўенні, умацаваюць агонь. Тан-
кі «чырвоныя» накіроўваюцца ў
абох. Яны прымушаюць усялякую
хітрасць, прапінкаюць геройства, але
дарэмна. У «сініх» больш магут-
ныя танкі, больш артылерыя. Яны
завалі ўжо першую лінію ўмацава-
най зоны і паспешна наступаюць
на другую.

Гэты бой — дэманстрацыя ма-
гутнасці нашай Чыронай Арміі,
магутнасці не тэхнікі, дэманстрацыя

высокага класа работы людзей, аў-
далаўшых гэтай тэхнікай Гэта дэ-
манстрацыя геройства, мужнасці і
адвагі.

Было-б памылкова думаць, што
«чырвоныя» на ўсіх участках на-
ступ прымажалі. Не яны ў раззе
мес пераходзілі ў контрнаступлен-
не, прымушаюць «сініх» адступі-
цца. Яны геройскі абаранялі свае
рубяжы, уварта змагавыцца з пе-
рамажачымі сіламі прапінка.

Вось кампазіцыя кулямётных тав.
Каласці. Ён выпускае чаргу за
чаргой на наступных «сініх». Не
азім раз бы сваім трышным агнём
прымушаў роту прапінка залегчы і
акаяпацца. Пачынаюць лязг упраў-
дзена пяхоніцы патроны. У гарач-
ты бою Каласці не заўважалі ады-
ху роты, бы страляе да апошняга
патрона і толькі талы адытуе, за-
кідаючы прапінка ручнымі гра-
натамі.

Горача ў такі бавяны дзень сувя-
зістам Камандзір у гэтым рухавым
бою часта мяняе свой камандны
дункт. Штормінула прымажыцца ады-
маш старую лінію і наваліць но-
вую. Шмат клопат і непрыем-
насьці робіць ім танкі, яны рвуць
прывал, псуецца лінія. Усё-ж су-
вязь працуе бесперабойна. Пачы-
наюць прапінка сувязісты выко-
ваць сваю пяхоную ганаровую ра-
ло — пера арміі.

Пасля поўня на небе з'явіліся
буйныя алушчальнікі арыялы. Яны ла-
паць азім піка, вяртаюць сілы
прапінка, закідаючы яго бомбамі.
Яны сваёй рухавасцю, маланкавай
хуткасцю, зольнасьцю хутка пера-
магаюць ваякі алягасці, віртуоз-
насьцю кіравання дэманструюць вы-
ключны дасягненні савецкай авіа-
цыі.

На пазіцыю Н-скага стралковага
палка «чырвоныя» прыбываюць стар-
шыя ПВР СССР і БССР А. Г. Чарва-
коў. Ён, выслушаўшы рапарт каман-
дзіра палка, знаёміцца з холам бою.

Бой прадаўжаецца. Пажыла вы-
наць яго раздумываць. Пажыла ка-
заць, хто перамажа. Галоўнае не ў
гэтым, галоўнае ў тым, што першыя
тры дні манеўраў паказалі, што
байцы, камандзіры і падпарадка-
ны Беларускіх Ваяных Акругі
азольна адымаюць бавяной падрыхтоўкі
на «выдатна».

ТАНКІСТЫ

Робатай мота-механізааваных час-
цей на манеўрах войск Беларускай
Ваяны Акругі ўсё ў захаванні. З
вядзеным ітарасам нагліваюць
за работай танкістаў артылерысты і
пехатніцы, кавалерысты і сапёры
іх работа прыводзіць у захаванні
каласцікаў раёна манеўраў. Хлап-
чучкі абавязкова хочунь стаць тэ-
ністамі.

За выдатную работу танкістаў
падобліў ўсё. Гэта не ларца. Са-
праўдзі ёшч чым захаванні. Без-
лаборная, бліскучая работа. Сотні
іх прыходзяць танкі на полю бою ў
самых пажыжых умовах. На грузкіх
балотах, праз глалобкі канавы, па
лесу і полю яны ідуць без вымуш-
наго прыпынкаў, без аварыяў.

У часе манеўраў у танкавых
тапах з'явілася катэгорыя людзей,
якіх танкісты з усмешкай назы-
ваюць «беспартыйнымі». Гэта — ме-
ханікі. Ім няма чаго рабіць. Машы-
ны працуюць без аварыяў, без пазо-
мак.

Танкістаў любяць за выдатную
вытэрманасць, хуткасць, арсена-
тоўку, чоткась манеўравання і блі-
скучую бліскучасць агню.

Партыйны камітэт часта склікае
беспартыйныя актыві і праводзіць з
імі гутаркі па асобных пытаннях
вытворчасці, вучобы, а таксама пы-
танніа бугучай палітыкі. Зусім на-
даўна мы склікалі беспартыйны акт-
ыві разам з спачувачымі, дзе пра-
чыталі калектыўна ўрывак з кнігі
Варбуса «Сталін» — гэта лепш ады-
на. Пасля гэтага спачувачыя рас-
казвалі аб сваёй вучобе і рабоце ў
бавя спачувачых, аб уздзе ў
грозным жыцці фабрыкі і аб тым,
чым яны адрываюцца ад астат-
ніх рабочых, якіх працуюць побач
з імі. У рэзультате мы мелі роў-
ную спачувачых на сем чалавек
з ліку лепшых людзей — стаханавцаў
фабрыкі.

Многа увагі наша партыйная ар-
ганізацыя аддае рабоце з камсамоль-
скім актывам. З ім праправава
праграма і статут партыі, праправа-
ваны таксама пералавы артыкул
«Правды» «Выхоўванне моладзі ў
духу камунізма» і іншыя.

Але на гэтым мы не спыняемся.
Мы абавязаны прапавяць яшчэ
лепш, умацаваць іхна-выхавальную
работу, лепш вылучаць кожнага
пасобку спачувачага, каб па-
дрыхтаваць дастойнае папаўненне на-
шай партыі.

БРУДНЕР.

Сакратар парткома фабрыкі
імя Куйбышэва (Менск).

ленне працуе лепш. Усё аўдалі
складанай тэхнікай. Усё працуюць
безаборна, з аднолькавым парыв-
лам, з аднолькавым запалам і лю-
боўю да даручанай справы.

Вось першая рота танкетак-амфі-
бій, якую камандуе старшы лейтэ-
нант Похитонаў. І вельмі пажыла бы-
ло яму адказаць на пастаўленае
пытанне — хто з байцоў у вашай
роце лепшы?

— Яны ўсё добра выконваюць
задачы, усё яны аднолькава любяць
машыну, усё з аднолькава парыв-
ным запалам ідуць у бой.

Старшы лейтэнант Похитонаў не
галасыўны. Ён пачынае расказваць
бавяны адызды роты, наасобных
акаяпаў, знаходзілася, кемісціцы
байцоў і камандзіраў. Слухаючы гэ-
тыя расказы ачуваецца усё іх вы-
разную пружынасць. Ачуваецца ге-
ройства, гатоўнасць людзей нашай
шчаслівай радзімы рабіць самыя
герачыны ўчыны.

Вось, напрыклад, мінулае поч.
Рота ўжо не першы дзень у пахо-
дзе. Людзі па дзе ночы не спаля.
Але як бліскача яны выканалі ады-
даную задачу! 20 чалавек у на-
чальных умовах за дзе гадзіны пра-

адылі трасу па крытве даўжыней у
180 метраў. Яны гэтым забяспечы-
лі пераправу не толькі свайго па-
драздавання, але і суседняга пяхот-
нага батальёна.

Рота арабіла марш у 52 кіламет-
ры без адынай аварыі, без адынага
вымучанага прыпынку. Тры дні ма-
неўраў прайшлі таксама без адной
аварыі.

10 верасня рота атрымала заданне
падрыхтаваць наступленне пяхоты.
Прапінка гэта азначвае ўвар-
вацца на рубяж прапінка, зніш-
чыць яго актывныя сіллы і гэтым
прачысціць дарогі для наступлення
пяхоты. Удзаста, на які роце за-
далана было наступіць, — самы
ўмацаваны раён прапінка. Тра-
ба было бачыць, як хутка ішлі
танкі па штурмі, як бліскача яны
выканалі заданне. Камандзіры ма-
шыны, выхаваныя Ленінскага ком-
самла Мелехіна і Марчанка, адылі
закрпіць пелам сваіх машын гібэ-
лы бетаніраваных кулямётных
аграпак. Яны даў магічмасць па-
хопе наступіцца.

Так, гэтымі сынамі можа гане-
рыцца наша радзіма.

С. ЕФИМАУ.

РЫХТУЕМ ДАСТОЙНАЕ ПАПАЎНЕННЕ НАШАЙ ПАРТЫІ

Пасля рашэння сьнежанскага
плenums ЦК ВКП(б) і паставіны
бюро ЦК КП(б)ў аб становішчы
работы з спачувачымі на прыві-
най фабрыцы «Кастрычнік» мы па-
чалі праводзіць штодзённую палі-
тычную работу з спачувачымі. У
першую чаргу мы акапілі ўсіх спачу-
вачых партыйнай вучобы.

Праверка пачыналася з спачувачы-
ных паказвае, што з кожным днём
яны павышаюць свой ідэйна-палі-
тычны і агульнавучэбны ўзровень.
Камандзір за час прыбывання ў
групу спачувачых пачала сур-
эзна займанна ў палітычным, рэгу-
лярна чытаць газеты і іхавіцына
пытаннямі міжнароднага і ўнутра-
нага становішча. З'яўляюцца дэпутат
госрвета, Камандзір актыву
працуе ў секцыі аховы аздоровя. Ра-
ней яна была зусім асталая. Зараз
Камандзір вылучана адрым работні-
кам фабрыка. Такі-ж рост і астат-
ніх спачувачых.

Надаўна партыйны камітэт пра-
вуе наладу спачувачых на пытан-
ні іх ідэйнага росту.

роднага становішча. Чытаю рэгуляр-
на газеты і добры ў іх разбіраюся.
Заўсёды наведваю калектыўныя
чыткі мастацкай літаратуры. Усё
гэта дапамагае мне ўзняць свой па-
літычны і агульнавучэбны ўзро-
вень. Толькі зараз я аразумела, што
дасягнута яшчэ далёка не ўсё, што
падобна ў мяне, і гэта прыму-
шае яшчэ больш працаваць над са-
бою.

Палітычны рост нашых спачу-
вачых з'яўляецца рэзультатам та-
го, што партыйная арганізацыя
штодзённа з імі працуе. У нас вы-
значаны спецыяльны дні для ра-
боты з спачувачымі. За апошні
час мы праправавалі з імі практ-
ска-ідэйныя Канстытуцыі, пытан-
аб пачаць у Іспаніі, перадачы ады-
тываць «Правды» аб пільнасці, ма-
тэрыялы суда над трансіска-зі-
ноўскай бандай, статут партыі і
раз іных матэрыялаў з журналаў і
газет.

Зусім надаўна мы правалі гутар-
ку з спачувачымі па цікавях іх
пытаннях. За 10 дзён спачувачыя
і беспартыйны актыві вядлі аб на-
вучаючай гутарцы. Гутарка была
праведзена такім чынам: мы склі-
калі спачувачых разам з беспар-
тыйным актывам і абвясцілі, што
ніякіх лакалаў не будзе, а толькі
будзем адываць на пытанні, якія
іх цікавяць. Спачувачыя і беспар-
тыйны актыві правалі ваяцкую ады-
тываць. Было задана многа пы-
танняў аб міжнародным становішчы
і жыцці нашай краіны.

чал Камандзір цікавілася жыццём
ідэйна-палітычнай арыі. Многа
пытанняў было задана аб пачаць у
Іспаніі. Асабліва спачувачыя ціка-
віліся пытаннімі адынага фронту.
На ўсе гэтыя пытанні былі да-
зачынальны адымы спецыяльна
вылучанымі парткома таварышамі.
Гутарка прайшла з ваяцкай зашпа-
дэнасьцю, і спачувачыя прасілі
партком праводзіць такія гутаркі сі-
стэматычна.

Калектыўную чытку мастацкай
літаратуры з спачувачымі мы
практыкуем сістэматычна як на
фабрыцы, так і дома ў спачувачы-
ных. Так, намі прапаваны кнігі
«Як гартавалася сталь» Остроўска-
га, «Чалавек» Фурманова і «Я зло-
бі» Аўдасіна. У рэзультате тавары-
шам, якія ніколі не чыталі ма-
стацкай літаратуры, зараз сталі ады-
тывым чытачамі.

Усе спачувачыя, якія працуюць
непасрэдна за вярштат, з'яўляюць-
ся стаханавцамі. Яны не толькі са-
мы стаханавцы, але і дамагавыцца
рабочым аўдалаць стаханавцём ме-
тадзі. Ініцыятарам стаханавскага
руху на фабрыцы з'яўляецца спачу-
вачы Гуртоўнік. Спачувачыя ра-
зам з камуністамі першымі ўключы-
ліся ў рух лухосцінці. Спачувачы-
я адылі выконвае план на 205
проц., Гуртоўнік — на 180 проц. Ма-
шын выконвае работу на прапсе,
дзе рабей правалілі 2 чалавекі. Не
адстаюць і спачувачыя Шустар,
Энгельн, Дакштэйн, Круцалык,
Бумар, Фунт і інш.

Мы вылучаем кожнага спачувача-
ча. Я асабіста, як сакратар парт-
кома, часта бываю на кватарах у
спачувачых, цікаўлюся іх бытам і
тым, як яны скарыстоўваюць свой

МАШЫНЫ БВА. Пяхота ў паходе

